

[Diktát o ukazování pravdy]

Ladislav Hejdánek

- ◆ diktát, česky, vznik: nedatováno, asi 80. léta
- ◆ dictate, Czech, origin: nedatováno, asi 80. léta

[Diktát o ukazování pravdy]

[strojový, neredigovaný přepis – model Gemini Pro 3 preview]

21. března dopoledne. Je omyl si představovat nebo soudit, že skutečnost se ukazuje sama o sobě. Že to k ní náleží. Není tomu tak. Má-li se skutečnost ukázat tím, čím je, tak k tomu je zapotřebí ještě něčeho jiného, než je ta skutečnost, která se ukazuje. A na úrovni lidské třeba, jde-li o umění nebo o vědu, o filosofický myšlenkový pokus a podobně, je vždycky třeba vytvořit něco nového, co představuje jakousi zprostředkující a integrující složku onoho ukazování. Zkrátka, má-li se ukázat pravda věcí, mají-li se věci ukázat v pravdě, ve světle pravdy, je k tomu zapotřebí tvořivého aktu, který něco k té skutečnosti přidá, ale ne tak, že by to do té skutečnosti zamíchal, že by to se skutečností smísil, nýbrž přidá něco, co soustředí tu skutečnost do takové podstatné podoby, co vytvoří jakousi esenci té skutečnosti a ukáže tu esenci skrze sebe, svým prizmatem. A toto prizma nikdy není výbavou skutečnosti samé, nýbrž musí odněkud přijít, musí být odněkud připojeno, přidáno, musí být vytvořeno. A to je právě povaha tvůrčí aktivity, tvůrčího aktu člověka, bez něhož, bez toho aktu, se nemůže nic ukázat v pravdě a bez něhož ani pravda se nemůže prosadit uprostřed skutečnosti.